

lixē admodum dissectionis professores contendunt: his quidem id in sinistrum thoracis latūs collocatum inuentibus, illis autem in medio, quod ad dextrum ac sinistrum attinet: alijs uerō non ad hanc tantum positionis differentiam cor in medio esse placuit, uerū & secundum thoracis anteriora & posteriora, deinde superiora & inferiora. alijs rursus hęc omnia quidem toti cordis mole, alijs autem duntaxat basi ascribentibus. Quod autem in præsentia thoracem omnes appellent^m quicquid costis & pectoris ossis, & duodecim thoracis uertebis intercluditur, manifestum esse arbitror: quum alioquin si uniuersus corporis trūcus cum Aristotele ipsi thorax appellaretur, plurimum in situ cordis enarrando aberrarent, quamuis alioquin ad ueram situm descriptionem non admodum accedant. Quandoquidem brutis animalibus quibus pectoris os homine longius obtigit, non basis solum, sed & cordis propemodum mucro in medio, quod ad dextrum & sinistrum spectat, continetur. Deinceps secundum dorsi longitudinem basis uicinior longē est primæ thoracis uertebre, quā mucro ipsi duodecimæ. Insuper magis ab elatiori pectoris ossis sede cordis basis remouetur, quā mucro à pectoris ossis cartilagine gladij modo in aciem cessante, adeo ut hac dimensione, quam in longitudine metimur, uniuersum cor mediam sedem nullis animalibus exactē occupet. Quod ad anteriora posterioraq; attinet, omnibus animantibus cordis basis in medio eius thoracis sedis quam sibi uendicat, collocatur. Mucro autem in anteriora magis exporrigitur, non tamen pariter omnibus. Ceterum hominis cor sua basi, quæ ipsius dignissima nobilissimaq; pars, quum uasorum origo sit, censetur: exactē, ut in reliquis animantibus, dextræ sinistræque sedis medium obtinet: atque quod ad anteriora posteriora que spectat, pariter sese habet. tātum enim à pectoris distat osse, quantum à uertebrearum corporibus abscedit. In thoracis autem longitudine, quæ posteriori sede duodecim constituitur uertebis, quintæ uertebre corpus respicit, quæ ex tribus totius thoracis dorsi longitudinis partibus primæ humilior sedes & secundæ elatior existit. In anteriori uerō thoracis sede, quæ pectoris ossis longitudine terminatur, ad amissim mediam sedem exigit, tantundem à iugulo remota, quantum ab ea ossis pectoris sede, cui septum inseritur. Atque hictuissimus, & plurimum ab ijs quæ foris incidere queunt, remotus, basis locus est: à quo reliquū cordis corpus sensim in anteriora, & in sinistrum latūs eousq; exporrigitur, ut mucronis posterior pars magis ad pectus atq; antrorsum q̃ ipsum basis centrū uergat, & dextra quoq; mucronis pars in sinistrum magis ipso basis centro protensa, medium pectoris ossis in sinistrum excudat, ipsumq; mucronis centrum sextæ & septimæ costarum sinistri lateris cartilagine respiciat, quæ pectoris ossi coarctantur. Præsentibus terminis quibus cordis situs comprehenditur, illius quoque magnitudo innoscitur: quæ sanè homini, ut & cerebrum ac iecur, quā cæteris animantibus est grandior. Neque id solum homini priuatim euenit, uerū & illi quoque cor septi transversu neruofe parti in læuo latere, cui cordis inuolucrū magno spacio^o adnascitur, quā proximè accedit: secus longē quā canibus & simijs, quibus cor magno intervallo à septo remouetur.

Cordis magnitudo.

DE CORDIS SUBSTANTIA. Caput X.

CORDIS substantia quoad fieri licuit, illis potissimum figuris delineatur, quæ id quod uis pacto dissectum referunt, ut septima, et quatuor illi proximè sequentes.

Cordis caro.

Cordis fibra.

PRÆCIPUA cordis substantia carne constat, musculorum carne paulo minus rubra, uerū duritia, spissitudine, & fibrarum quo intertextur genere plurimum ab illa uariante. Cordis enim caro longē durior existit, & spissior, iniurijsq; ferendis pertinacior, & dein uario robustissimarum fibrarū genere donata. quum interim unius musculorū sedis caro unicam ferē speciē, eamq; sparsim satis disseminatā duntaxat fortiaur. Porro species fibrarum, quæ cordis carne continentur (nō enim de membranarum uenæ cauæ & uenalis arteriæ orificiorū^a fibras agimus) haud æquæ ac musculorū conspicua est: quandoquidem nullum prorsus inuenias musculum, qui uel citra dissectionem ilico atque detectus est, fibrarum suarum differentiam non accurate ostendat: & adhuc multo accuratius, si uel crudus uel coctus unguibus, aut cultro discernatur. at cordis quidem caro fibris compactissimis, & inter se plurimum differentibus oppleta uisitur: quæ uerō earundem situs differentiarumq; sit ratio, cōiectura potius q̃ sectione assequimur. Quouis enim modo cordis carnem aut elixam aut crudam rectis uel obliquis uel transuersis sectionibus aggrediari, uel utcunque lubet eandem unguibus dilaceres, uix unquam cordis notatu dignam portionem secundum

unum

unum fibrarum genus diuelli posse obseruabis, ac omnē (sed potissimum transuersis) fibris abundare astrues: non uentriculo, intestinis, & ipso etiam utero, & ambabus uero adinuenire integrū est. Quāq̃ interim triplex fibrarū generis inuenies, quum ob uarium & rarum quem in illo simplicem earundem ductum: tum etiam propter mutationem, quæ fibrarum potissimā, ut statim dicturi sumus, si ratio fortassis suaderet rectas fibras quibus attrahēdi sunt obliquis, quæ in alijs organis naturali motu agentibus sese, & extimam sedem transuersas ac orbiculares, quæ exporis eum situm ascribemus, quum sectio ipsa triplex hoc ostendat, & nunc rectas, nunc obliquis, nunc transuersas uersas quodammodo commonstret, quasi tres priores dices essent, posteriores uerō toti cordi ambobusque uelut in corde rectas fibras, quas in eo per quā elixam suum centrum deduci, tam per cordis uentriculorum septum transuersas autem, quæ orbiculatim cor uentriculosq; ambiculatim cor uentriculosq; ambiunt, at oblique secundum sunt hæc in duplici differentia. Aliquæ etenim in dextro sinistro ipsi mucroni: aliæ autem in dextro latere mucronis, & carne has continente amplexantē, potissima cordis musculorum uentrium substantia accedit compositioni perentur, carnem undique habent circumpositam: sic continentur, fulciuntq;. Quæ porro per uniuersum commune demum opportunè explicabitur, ubi cordis uentriculorum præsentia autem suffecerit, carnis fibrarumq; cordis usum spectant, adijcere: ac innuere, cordis carnem in mucrone apparere. Non ob hoc profecto (ut Galenus arbitratur) pectoris os accedēs facilius lederetur: uerū quod ea cordis rectarū concursus perficitur, qui carnē mucronis, & si abstrat, ad eū prorsus modū quo solidiorem carnem in musculis demus, quā in musculi uentris medio, ubi fibræ nō ad uicem magis dirimuntur. Carnis itaque cordis non postuusu in fibrarum firmatione correspondet. Quod uerō præstitam temperie ad præcipuas cordis functiones, quæ in ne, & uitali spiritu conficiendo potissimū cōsistunt, opitumum autor sit, ex aliorū uiscerū substantia ratiocinamur. ni subseruiunt, quæ cor tantisper dum uiuit animal, & dilater contractionem dilatationemq; quiescit. Dein quemadmodum fibris nonnulla consequuntur communia, sic etiam uisus diuerso. Musculorum enim motus arbitrius est, cor ne inscrutabili rerum Opificis in industria indefessus, arbitri cerebri neruis, ut musculorum motus, ulla ex parte dependat: quæ mucronis ipsius ad basis centrum est attractio, & omne efficiunt fibræ, mucronem uersus basim contrahentes. Circulo orbiculatim eademq; serie complurimas iuncuntur & capitibus illorum simul collectis, uelut pyramidem qualem ex mucronis medio per circuli centrum dimitteres, uiuor, intusq; multo capacior redderetur. Hinc siquidem optimèliceret: quippe uimen quodammodo cordis basis, & medio mucroni: deinde iuncti ipsi & funiculus ille rectis illis responderet fibris, qui in cordis lateribus & anterioribus illis conferretur fibris, quæ in cordis carneo^b septo inueniuntur. quanquam quod omnimodam cum rectarum fibrarum, nihil constringere possumus. Transuersarum autem seu liquid referre, est quā facillimum. hæc enim cordis contra-

Fig. 11. H. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.